

Välistöõjõuga seotud üldised muudatused VMSis

	Lühiajaline töötamine (uute sätete jõust. 1. jaanuar 2023)	Hooajatöö (uute sätete jõust. 1. jaanuar 2023)	Tippspetsialistina töötamine (uute sätete jõust. 1. jaanuar 2023)	Töötamine iduettevõttes (uute sätete jõust. 1. jaanuar 2023)	Töötamine kasvuettevõttes (uute sätete jõust. 1. jaanuar 2023)
Vana VMS	LTRiga töötajale tuleb maksta vähemalt Eesti keskmist palka ning töötada saab kuni 365 päeva 455 järjestikuse päeva jooksul. Töötamise perioodi täitumisel tuleb viibimisaluse puudumisel Eestist lahkuda ning uut LTRi saab taotleda 3 kuu möödumisel.	Hooajatöötajaid saab palgata hooajast sõltuvatele tegevusaladele. Hooajatöötajale tuleb maksta vähemalt Eesti miinimumpalka ning töötada tohib kuni 270 päeva 365 järjestikuse päeva jooksul.	Tippspetsialisti piirarvu väliseks palkamiseks tuleb töötajale maksta vähemalt 2-kordset Eesti keskmist palka.	Iduettevõttesse välismaalase sisserände piirarvu välisel palkamisel tuleb töötajale maksta vähemalt miinimumpalka.	<i>Kasvuettevõtte sätted ja definitsioon puuduvad.</i>
Uus VMS	LTRiga töötajale tuleb maksta vähemalt Eesti keskmist palka ning töötada tohib 1 aasta, seejärel +2 aastat elamisloaga lühiajaliseks töötamiseks; LTRiga töötamine on lubatud vaid täistööajaga. LTR taotletakse esialgu üheks aastaks, ent töötamise jätkamiseks tuleb esitada PPAle elamisloa taotlus lühiajaliseks töötamiseks. Kui töötaja ja tööandja on olnud õiguskuulekad, saab töötamist veel 2-aastase elamisloaga jätkata. 1+2 aasta möödumisel tuleb töötajal Eestist lahkuda ning uut LTRi saab taotleda 1 aasta möödumisel.	<i>Muudatusi ei ole.</i>	Tippspetsialisti kvoodiväliseks palkamiseks tuleb töötajale maksta vähemalt 1,5-kordset Eesti keskmist palka.	<i>Muudatusi ei ole.</i>	Kasvuettevõtte on vähemalt 10-aastane ja Eestis vähemalt 50 töötajaga tehnoloogial põhineva ärimudeliga ettevõtte, mis on viimasel aastal maksnud vähemalt 1 mln eurot tööjõumakse ning mille tööjõumaksud on viimase 3 a jooksul kasvanud vähemalt 20%. Kasvuettevõttesse piirarvu väliselt välismaalase palkamisel tuleb töötajale maksta vähemalt 0,8-kordset Eesti keskmist palka.

Venemaa agressiooniga Ukrainas seotud ajutised erisused VMSis

	Enne 24. veebruarit Eestis LTRiga töötanud ukrainlased (uute sätete jõust. 24.05.2022)	Enne 24.veebruari Eestis hooajatöölisena töötanud ukrainlased (uute sätete jõust. 24.05.2022)	Ukrainlased, kes on tulnud Eestisse/ELi pärast 24.02 ja kel on EL ajutine kaitse (jõust. 09.03.2022)
Uus VMS	<p>Töötaja võib Eestis LTRi alusel edasi töötada seni, kuni LTR kehtib ja lubatud töötamise periood (365 päeva) on täis. Kui LTRiga töötamise periood on täis, aga töötaja soovib Eestis edasi töötada, kohaldub alates 24.05 talle töölepingu seadus või võlaõigusseadus. Töötaja saab Eestis edasi töötada ilma VMS üldisi LTR sätteid kohaldamata seni, kuni EL annab Ukrainaga seotud isikutele ajutist kaitset¹. Neile Ukraina töötajatele, kes on Eestisse tulnud enne 24.02, ja kes jätkavad Eestis töötamist pärast 24.05, tuleb maksta vähemalt 0,8-kordset tegevusala keskmist palka (arvestatakse EMTAK tähtkoodi alusel)².</p> <p>NÄIDE: Ukraina kodanik on LTRiga 01.01.2021 Eestisse tööle tulnud ning soovib Eestis töötamist jätkata. Käesoleva aasta 31. maiks on ta töötanud 365 päeva ja tema töötamise periood lõppeb. Alates 24.05 saab ta valida, kas ta jätkab LTRi alusel töötamist veel 9 päeva ja sõlmib alles seejärel (st alates 1. juunist) töölepingu, et jätkata töötamist või ta sõlmib juba 24. maist kohe töölepingu, kuigi tal oleks veel LTRi alusel õigus veel 9 päeva töötada. Mõlemal juhul peab tööandja talle alates 24.05 maksma vähemalt 0,8-kordset tegevusala keskmist palka. Ukrainlastele loodud erisus töötamiseks töölepingu seaduse või võlaõiguse seaduse alusel, lõpeb sel kuupäeval, mil EL ei anna enam Ukrainaga seotud inimestele ajutist kaitset ja tal tuleb kas taotleda uut viibimis- ja töötamise alust vastavalt VMS-le või peab ta Eestist lahkuma.</p>	<p>Töötaja võib Eestis hooajatöötajana edasi töötada seni, kuni töötamise periood (270 päeva) on täis. Kui hooajatöötamise periood on täis, aga töötaja soovib Eestis edasi töötada, kohaldub talle töölepingu seadus või võlaõigusseadus. Töötaja saab Eestis edasi töötada ilma VMS üldisi LTR sätteid kohaldamata seni, kuni EL annab Ukrainaga seotud isikutele ajutist kaitset. Neile töötajatele, kes on Eestisse tulnud enne 24.02, ja kes jätkavad Eestis töötamist pärast 24.05, tuleb maksta vähemalt 0,8-kordset tegevusala keskmist palka (arvestatakse EMTAK tähtkoodi alusel).</p>	<p>EL ajutise kaitsega inimesed saavad Eestis töötada samadel tingimustel nagu Eesti inimesed, VMS ei kohaldu³. Neile tuleb maksta vähemalt miinimumpalka.</p>

¹ **NB! Enne 24. veebruarit 2022 Eestisse tööle tulnud ukrainlased ei ole EL ajutise kaitse sihtrühm**, kuivõrd lahkusid Ukrainast enne sõja algust. Siiski on nende töötamise soodustamiseks tehtud VMS erisuste kehtivus otseselt seotud alates 24. veebruarist ELi tulnud ukrainlastele ajutise kaitse andmisega. See tähendab, et seni, kuni EL annab pärast 24. veebruarit ELi tulnud ukrainlastele ajutist kaitset, kehtivad VMS erisused ka nendele ukrainlastele, kes tulid Eestisse enne 24. veebruarit.

² Tegevusala keskmist palka arvestatakse eelmise kalendriaasta järgi. Statistikaameti tööriist palgaandmete vaatamiseks: https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus_palk-ja-toojeukulu_palk_aastastatistika/PA001

³ 9. märtsist 2022 jõustus valitsuse korraldus, millega saavad sõja eest Eestisse tulnud Ukraina kodanikud endile ja nende pere liikmetele taotleda ajutist kaitset.